

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

**Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
“Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde”**

info@jnip.lv

Lēmums

Rīgā, 2020.gada 16.jūnijā

Nr. [...]

Par pienākuma uzlikšanu un rājienu izteikšanu

Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) informē, ka ir saņēmusi un izvērtējusi Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde” (turpmāk – Sabiedrība) 2020.gada 8.maija vēstuli Nr. [...] (turpmāk – Vēstule).

Inspekcija atgādina, ka 2020.gada martā Inspekcijas sociālajos tīklos tika saņemti vairāki iedzīvotāju lūgumi vērtēt aicinājuma vērtēt administratīvo reformu un izteikt viedokli par to portālā manabals.lv, kas saņemts ar Sabiedrības informācijas sistēmas starpniecību, likumību. Iedzīvotāji vērsa Inspekcijas uzmanību, ka, reģistrējoties Sabiedrības informācijas sistēmā, nav devuši piekrišanu ar nama apsaimniekošanu nesaistītu paziņojumu saņemšanai. Notikušā apstākļu novērtējumam Inspekcija veica publiski pieejamās informācijas pārbaudi, kā arī 2020.gada 24.aprīlī tika nosūtīts informācijas pieprasījums Nr. [...].

Vēstulē sniegta atbilde uz Inspekcijas 2020.gada 24.aprīļa informācijas pieprasījumu saistībā ar Sabiedrības klientiem ar izveidotās elektroniskās saziņas sistēmas starpniecību izsūtītajiem aicinājumiem parakstīties pret administratīvi teritoriālo reformu portālā Manabals.lv.

Inspekcija informē, ka tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas(ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Regula), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL) un citi Latvijā spēkā esošie normatīvi akti. Inspekcijas kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka Regulas 55.-58.pants un FPDAL 4.-5.pants.

Regulas 2.panta 1.punkts nosaka, ka Regulu piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur ir iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem. Savukārt personas datu kartotēka ir jebkurš sakārtots personas datu kopums, kurā šie dati ir pieejami saskaņā ar īpašiem kritērijiem – centralizētiem, decentralizētiem vai izklaidētiem, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju.

Saskaņā ar Regulas 4.panta 1.punktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu, savukārt Regulas 4.panta 2.punkts nosaka, ka apstrāde ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību

kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana.

Pamatojoties uz minēto, Inspekcija paskaidro, ka uz klientu, kā uz identificētu vai identificējamu personu attiecināma informācija (adrese, elektroniskais pasts un cita informācija, kas Sabiedrībai ir apkopota par klientu), ir personas dati, bet jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, iegūšana, glabāšana un nodošana, ir atzīstama par personas datu apstrādi Regulas izpratnē.

Par personas datu apstrādes atbildību Regulai ir atbildīgs pārzinis, proti, fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Konkrētajā gadījumā par Klientu personas datu apstrādi atbildīga ir Sabiedrība.

Apkopojot saņemto informāciju, Inspekcija secina, ka interneta vietnēs <https://www.nip.lv/?id=23> un <https://www.jnip.lv/> nav atrodama informācija par Sabiedrības privātuma aizsardzības politiku. Interneta vietnē <https://www.jnip.lv/>, uzsākot darbu lapā, ir sniegta informācija par sīkdatņu izmantošanu ar aktīvo taustiņu piekrišanu un tekstu, kas liek domāt, ka sīkdatņu izmantošana (tai skaitā interneta vietnes funkcionālo un tehniskā servisa sīkdatņu) ir atkarīga no datu subjekta piekrišanas saņemšanas. Reģistrācija informācijas sistēmas izmantošanai notiek, norādot datu subjekta elektroniskā pasta adresi, datu subjektam pašam norādot nekustamā īpašuma adresi un uz rēķina par apsaimniekošanu esošo drošības kodu. Interneta vietnē pirms reģistrācijas netiek sniegta informācija par privātuma aizsardzību sistēmā, tai skaitā par mērķiem, kuru sasniegšanai Sabiedrības informācijas sistēmā tiek veikta personas datu apstrāde. Atbilstoši Vēstules 2.punktā sniegtajai informācijai aicinājums novērtēt administratīvi teritoriālo reformu un izteikt attieksmi par plānoto administratīvi teritoriālo reformu portālā manabalss.lv tika nosūtīts visiem reģistrētajiem lietotājiem, kas nebija izmantojuši iespēju atteikties no jebkādu ziņojumu saņemšanas no Sabiedrības.

Regulas 5.pants nosaka personu datu apstrādes principus, kas pārzinim jāievēro, veicot personu datu apstrādi. Regulas 5.panta 1.punkta "a" apakšpunktā noteikts, ka personas dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā ("likumīgums, godprātība, un pārredzamība"). Pārredzamības principa tiesiskais regulējums noteikts Regulas III nodaļā (Datu subjekta tiesības). Regulas 12.pantā ir izklāstīti vispārīgie principi, kas attiecas uz: informācijas sniegšanu datu subjektiem (saskaņā ar 13.–14.pantu); saziņu ar datu subjektiem saistībā ar viņu tiesību īstenošanu (saskaņā ar 15.–22.pantu); un saziņu saistībā ar datu aizsardzības pārkāpumiem (34.pants). Pārredzamības princips sevī ietver datu subjekta tiesības būt informētam un Regulas 12.pants nosaka, ka pārzinis veic atbilstošus pasākumus, lai kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu, datu subjektam sniegtu visu 13. un 14. pantā minēto informāciju [...], no kā izriet, ka pārzinim ir pienākums nodrošināt datu subjektu ar iespēju pārraudzīt datu apstrādi. Regulas 58.apsvērums nosaka, ka pārredzamības principa pamatā ir prasība, ka visa informācija, kas adresēta sabiedrībai vai datu subjektam, ir kodolīga, viegli pieejama un viegli saprotama un ka tiek izmantota skaidra un vienkārša valoda un papildus – vajadzības gadījumā – vizualizācija. Šādu informāciju var sniegt elektroniski, piemēram, darot to pieejamu sabiedrībai tīmekļa vietnē. Tas ir jo īpaši svarīgi situācijās, kad iesaistīto personu skaits un praksē izmantoto tehnoloģiju sarežģītība apgrūtina datu subjekta iespējas zināt un saprast, vai tiek vākti viņa personas dati, kas to dara un kādā nolūkā. Ņemot vērā, ka bērniem pienākas īpaša aizsardzība, ja apstrāde attiecas uz bērnu, informācija būtu jāsniedz un saziņa jāveic tik skaidrā un vienkāršā valodā, lai bērns to varētu viegli saprast.

Darba grupas personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi (kas izveidota, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1995.gada 24.oktobra Direktīvas 95/46/EK „Par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti” 29.pantu)

(turpmāk - Darba grupa) Pārredzamības pamatnostādnes (turpmāk – Pamatnostādnes) skaidro pārredzamības principa īstenošanu.

Attiecīgi Regulas 12.panta 1.punkts nosaka, ka pārredzama informācija ir tāda, kas ir kodolīga, pārredzama un viegli pieejama. Pamatnostādnes nosaka, ka “Vieglas pieejamības” elements nozīmē, ka datu subjektam nevajadzētu būt spiestam meklēt informāciju; viņiem uzreiz ir jābūt redzamam, kur un kā var piekļūt šai informācijai, piemēram, tieši to sniedzot viņiem, nodrošinot saiti uz to, skaidri norādot to vai kā atbildei uz dabiskās valodas jautājumu, piemēram, tiešsaistes vairāku līmeņu paziņojums par datu aizsardzību, sadaļā “Biežāk uzdotie jautājumi,” no kā izriet, ka viens no efektīvākajiem pārredzamības principa īstenošanas paņēmieniem ir informācijas (kas nodrošina datu subjektu ar informāciju par viņa datu apstrādi) publicēšana iestādes tīmekļa vietnē.

Pamatnostādnes skaidrots, ka, piemēram, Regulas 13.pantā norādītā informācija datu subjektam sniedzama jau iegūstot personas datus no datu subjekta.

Inspekcija konstatē, ka Vēstulē norādītie Sabiedrības informācijas sistēmas personas datu apstrādes mērķi ir:

- ātra saziņa ar Sabiedrību, apspriežot jebkuru jautājumu;
- savstarpēja brīva saziņa starp mājas dzīvokļu īpašniekiem;
- dzīvokļu īpašnieku lēmumu pieņemšana;
- iespēja novērtēt pārvaldnieka darbību;
- pakalpojumu rēķinu sadalījuma saņemšanas un apmaksas organizēšana;
- informācija par katra konkrētās dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašnieka uz pārvaldīšanas uzdevuma pamata iegūto saistību neizpildi.

- iespēja sazināties ar citiem (piemēram, komunālo pakalpojumu) pakalpojumu sniedzējiem;

- divpusēja saziņa starp Sabiedrību un dzīvokļa īpašniekiem, kura iepriekš nav reglamentēta un, no kuras nav atteikušies dzīvokļu īpašnieki (dažādi atgādinājumi, aicinājumi, piemēram, neaizmirst ievadīt ūdens skaitītāju rādījumus, apsveikumi Valsts svētkos un svinamās dienās, informācija par piedalīšanos dažādos projektos (dzīvojamo māju siltināšana, pagalmu labiekārtošana u.c.);

- informācija par pakalpojumu atslēgumiem dažādos pilsētas rajonos.

Tāpat Inspekcija informē, ka Regulas 5.panta 1.punkta “b” apakšpunktā noteikts, ka dati tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā [...] (“nolūka ierobežojumi”).

Nolūka ierobežojuma princips skaidrots Eiropas datu aizsardzības likuma rokasgrāmatas 2018.gada izdevuma¹ 122.lpp.: “Nolūka ierobežojuma princips ir viens no Eiropas datu aizsardzības likuma pamatprincipiem. Tā piemērošana ir cieši saistīta ar caurspīdīgumu, pārredzamību un lietotāja kontroli. Ja apstrādes nolūks ir pietiekami specifisks un skaidrs, indivīdi zina, ko gaidīt no datu apstrādes, tiek uzlabota pārredzamība un juridiskā noteiktība. Šis princips paredz, ka jebkura personas datu apstrāde jāveic noteikta, precīzi definēta mērķa sasniegšanai un tikai tādu papildu mērķu sasniegšanai, kas ir saderīgi ar sākotnējo mērķi.

Personas datu apstrāde nenoteiktam un/vai neierobežotam nolūku skaitam ir nelikumīga. Personas datu apstrāde bez noteikta mērķa, pamatojoties tikai uz apsvērumu, kas nākotnē varētu būt noderīgs, arī nav likumīga. Katram jaunam datu apstrādes mērķim, kas nav savietojams ar sākotnējo mērķi jābūt savam īpašajam juridiskajam pamatam, un tā nevar paļauties uz faktu, ka dati sākotnēji tika iegūti vai apstrādāti citam likumīgam mērķim. Savukārt likumīga apstrāde ir ierobežota ar sākotnēji noteikto mērķi un jebkuram jaunam apstrādes mērķim būs nepieciešams atsevišķs jauns juridiskais pamats”.

Ievērojot Sabiedrības norādītos informācijas sistēmas darbības mērķus, kā arī aicinājuma nosūtīšanas mērķi, Inspekcija prezumē, ka Vēstulē norādītā personas datu apstrāde ir

¹ Pieejama: <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/handbook-european-data-protection-law-2018-edition>

veikta divpusējas saziņas starp Sabiedrību un dzīvokļa īpašniekiem ietvaros (šajā vēstulē iepriekš minētais ar pasvītrojumu izceltais informācijas izmantošanas mērķis). Savukārt datu subjekti elektroniskā pasta adresi Sabiedrībai ir snieguši, lai reģistrētos Sabiedrības informācijas sistēmā, un reģistrācijas brīdī datu subjektiem informācija par šādu personas datu apstrādes mērķi netika sniegta.

Vēstulē ir norādīts, ka sūtījuma, kas tika izsūtīts Sabiedrības klientiem, ar aicinājumu novērtēt administratīvi teritoriālo reformu un izteikt attieksmi par plānoto administratīvi teritoriālo reformu portālā manabalss.lv, tiesiskais pamats bija Regulas 6.panta 1.punkta "a" apakšpunkts t.i. saņemta datu subjekta piekrišana (Vēstules 5.2. punkts).

Inspekcija skaidro, ka saskaņā ar Regulas 6.panta 1.punktu apstrāde ir likumīga tikai tadā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no 6.panta 1.punktā minētajiem pamatojumiem (Regulā ir noteikti seši vispārīgi tiesiskie pamati: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana). Proti, tikai pastāvot kādam no minētajiem tiesiskajiem pamatiem, personas datu apstrāde tiek atzīta par tiesisku. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, pārzinim (persona, kura izlēma veikts personas datu apstrādi) veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī Regulas 5.pantā minētie personas datu apstrādes principi un, saskaņā ar tiem, personas dati ir jāapstrādā likumīgā un pārredzamā veidā, nodrošinot godprātību pret tām personām, kuru personas datus apstrādā.

Saskaņā ar Regulas 4.panta 11.apakšpunktu datu subjekta "piekrišana" ir jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu personas datu apstrādei. Līdz ar to piekrišana ir jādod ar skaidri apstiprinošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par datu subjekta piekrišanu ar viņu saistīto personas datu apstrādei, piemēram, ar rakstisku, tostarp elektronisku, vai mutisku paziņojumu.

Tāpat Inspekcija norāda uz Regulas 32.apsvērumu, kurš noteic, ka piekrišana būtu jādod ar skaidri apstiprinošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par datu subjekta piekrišanu ar viņu saistīto personas datu apstrādei, piemēram, ar rakstisku, tostarp elektronisku, vai mutisku paziņojumu. Tas varētu ietvert laukuma atzīmēšanu ar ķeksīti interneta tīmekļa vietnē, informācijas sabiedrības pakalpojumu tehnisko iestatījumu izvēli vai citu paziņojumu vai rīcību, kas šajā gadījumā skaidri norāda, ka datu subjekts piekrīt piedāvātajai savu personas datu apstrādei. **Klusēšana, iepriekš atzīmēti laukumi vai atturēšanās no darbības tādējādi nebūtu jāuzskata par piekrišanu.** Piekrišanai būtu jāattiecas uz visām apstrādes darbībām, ko veic vienā un tajā pašā nolūkā vai nolūkos. Ja apstrādei ir vairāki nolūki, piekrišana būtu jādod visiem nolūkiem. Ja datu subjekta piekrišana ir jādod pēc elektroniska pieprasījuma, pieprasījumam jābūt skaidram, kodolīgam, un tam nav nevajadzīgi jāpārtrauc tā pakalpojuma izmantošana, par ko tas tiek sniegts.

Vienlaikus Inspekcija informē, ka Darba grupas izstrādātajās Vadlīnijās par jēdziena „piekrišana” definīciju (Guidelines on Consent under Regulation 2016/679 (wp259rev.01)² (turpmāk – Vadlīnijas) ir detalizēti skaidroti piekrišanas nosacījumi un to būtība. Vadlīnijās norādīts, ka **piekrišana var būt pienācīgs tiesiskais pamats, ja datu subjektam tiek piedāvāta viņa piekrišanas izmantošanas kontrole un patiesas izvēles iespēja pieņemt vai noraidīt piedāvājumu**, dot savu piekrišanu bez kaitīgām sekām datu subjektam, kurš noraidījis piekrišanas došanu. Piedāvājot datu subjektam dot piekrišanu, pārzinim ir jānovērtē, vai piekrišana atbildīs visām prasībām derīgas piekrišanas iegūšanai (Regulas 7.pants un 8.pants). Ja piekrišana ir iegūta pilnībā atbilstoši Regulas prasībām, tas ir instruments, kurš piešķir datu subjektam tiesības veikt kontroli, vai viņa personas dati tiks vai netiks apstrādāti. Ja šādas kontroles iespējas datu subjektam netiek piedāvātas, kontrole kļūst iluzora un piekrišana ir uzskatāma par nederīgu tiesisko pamatu personas datu apstrādei. Darba grupa norāda, ka piekrišanai ir jābūt labprātīgi (brīvi) sniegtai, kas nozīmē savās spējās neierobežota indivīda

² Pieejams: http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=623051

brīvprātīga lēmuma pieņemšanu, kuru neietekmē nekādi spaidi (piespiešana). Vienlaikus uzsverot, ka piekrišana var būt spēkā gadījumos, kad datu subjektam ir reālas izvēles iespējas bez maldināšanas, iebiedēšanas, piespiešanas vai ievērojamu negatīvu seku radīšanas, ja persona nepiekrīt datu apstrādei. Ja piekrišanas sekas mazina indivīda izvēles brīvību, tad piekrišana nav sniegta labprātīgi. Turklāt ikvienu piekrišanu ikviens var atsaukt, izņemot, ja datu apstrāde ir saistīta ar līgumsaistību izpildi. Inspekcija vērš uzmanību, ka būtisks priekšnoteikums piekrišanas atbilstībai ir iepriekšēja datu subjekta informēšana par personas datu apstrādi, ievērojot Regulas 13.pantā noteikto obligāti sniedzamo informācijas kopumu. Tāpat Inspekcija vērš uzmanību, ka, ja plānotā personas datu apstrāde tiek veikta vairākiem mērķiem (piemēram, elektroniskā pasta adrese tiek izmantota rēķinu nosūtīšanai, kā vienam mērķim, un komerciālu paziņojumu sūtīšanai, kā atsevišķam mērķim, tad iegūstamā piekrišana (komerciālus paziņojumus sūtīt fiziskai personai drīkst tikai iegūstot fiziskās personas piekrišanu atbilstoši Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 9.pantam), ir skaidri nodalāma no pārējās apstrādes, informējot datu subjektu.

Papildus iepriekš minētajam Inspekcija vērš uzmanību, ka Eiropas datu aizsardzības kolēģijas 2020.gada 4.maija Vadlīnijās Nr. 05/2020 par piekrišanu atbilstoši Regulai 2016/679³ 3.3.1 apakšpunktā norādīts minimālais informācijas apjoms, kas datu subjektam sniedzams, lai tā sniegto piekrišanu uzskatītu par Regulai atbilstošu.

Inspekcija ņem vērā Vēstulē sniegto skaidrojumu, ka datu subjektu informēšana par iespējamajām personas datu apstrādes darbībām tiek īstenota datu subjektu reģistrācijas procesā, kad tie veic reģistrāciju informācijas sistēmas lietošanai.

Vērtējot to, vai sniegtā piekrišana ir uzskatāma par brīvu, nepieciešams ņemt vērā Regulas 7.panta 4.punkta nosacījumus. Šajā gadījumā, ņemot vērā, ka datu subjekts var būt ieinteresēts informācijas sistēmas funkcionalitātēs, kas nav saistītas ar saziņu ar pārzini, tad tas, ka atsevišķie apstrādes mērķi, kas saistīti ar personas datu apstrādi, piemēram, līguma saistību izpildei, nav nodalīti no tiem, kur personas datu apstrādi var veikt, tikai balstoties uz piekrišanu, liedz izmantoto piekrišanu uzskatīt par sniegtu nepārprotama mērķa sasniegšanai.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002.gada 12.jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju, turpmāk – Direktīva 2002/58/EK) 24.apsvērumā ir noteikts, ka elektronisko komunikāciju tīklu lietotāju gala iekārtas un jebkāda uzglabātā informācija par šādām gala iekārtām ir to lietotāju privātās jomas daļa, kam nepieciešama aizsardzība saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.

Direktīvas 2002/58/EK 25.apsvērumā ir noteikts, ka šādi instrumenti, piemēram, tā sauktās sīkdatnes, var būt likumīgi un lietderīgi, piemēram, analizējot tīmekļa vietnes dizainu un reklāmu un pārbaudot to lietotāju identitāti, kas ir iesaistīti tiešsaistes darījumos. Ja šādi instrumenti, piemēram, sīkdatnes, ir paredzēti likumīgam nolūkam, tādām kā veicināt informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšanu, to izmantošana jāatļauj ar nosacījumu, ka lietotājus, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995.gada 24.oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (turpmāk - Direktīva 95/46/EK), nodrošina ar skaidru un precīzu informāciju par sīkdatņu vai līdzīgu instrumentu nolūku, lai nodrošinātu, ka lietotāji uzzina par informāciju, kas izvietota to izmantotajās gala iekārtās. Lietotājiem jābūt iespējai atteikties no sīkdatņu vai līdzīgu iekārtu uzglabāšanas to gala iekārtās. Veidi, kādos tiek sniegta informācija, piedāvātas tiesības atteikties vai lūgta piekrišana, jāveido lietotājiem iespējami draudzīgāki. Tomēr piekļuve īpašam tīmekļa vietnes saturam var būt atkarīga no sīkdatnes vai līdzīga instrumenta informēšanas akceptēšanas, ja to izmanto likumīgam nolūkam.

³ Pieejams: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf

Šajā kontekstā ir svarīgi noteikt nosacījumus, kādi pārlūkprogrammu iestatījumi atbilst Direktīvas 95/46/EK prasībām un piekrišana “saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK” līdz ar to ir likumīga. Ja saskaņā ar pārlūkprogrammas iestatījumiem lietotāji piekrīt saņemt visas sīkdatnes, tas nozīmē, ka viņi piekrīt datu turpmākai apstrādei, iespējams, neko nezinot par sīkdatņu izmantošanas nolūkiem un veidiem. Vispārīga piekrišana jebkurai turpmākai datu apstrādei, neko nezinot par šīs apstrādes apstākļiem, nevar būt likumīga piekrišana.

Direktīvas 2002/58/EK 5.panta 3.punkts pastiprināja elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu lietotāju aizsardzību, pieprasot personas informētu piekrišanu, pirms informācija tiek uzglabāta lietotāja (vai abonenta) gala iekārtā vai notiek piekļuve informācijai. Direktīvas 2002/58/EK 5.panta 3.punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka elektronisko komunikāciju tīklu izmantošana informācijas uzglabāšanai vai pieejas iegūšanai abonenta vai lietotāja gala iekārtā uzglabātai informācijai ir atļauta tikai ar nosacījumu, ka attiecīgo abonentu vai lietotāju, saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK, nodrošina ar skaidru un visaptverošu informāciju, cita starpā, par apstrādes nolūku un nodrošina abonentam vai lietotājam tiesības liegt datu pārzinim veikt šādu apstrādi.

Vienlaikus Inspekcija skaidro, ka Darba grupas atzinumā 04/2012 par sīkdatņu atbrīvošanu no prasības par piekrišanu⁴ (turpmāk – Atzinums) skaidrots, kā pārskatītais Direktīvas 2002/58/EK 5.panta 3.punkts ietekmē sīkdatņu izmantošanu, tomēr terminu nevajadzētu uzskatīt par tādu, kas izslēdz līdzīgas tehnoloģijas. Direktīvas 2002/58/EK 5.panta 3.punkts ļauj atbrīvot no prasības par informētu piekrišanu sīkdatnes, ja tās atbilst vienam no šādiem kritērijiem: sīkdatni izmanto „vienīgi, lai veiktu saziņas pārraidīšanu elektronisko sakaru tīklā” vai sīkdatne ir „noteikti nepieciešama tā informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam, kuru skaidri pieprasījis abonents vai lietotājs”. Tā kā prasības attiecībā uz informētu piekrišanu darba grupa jau bija detalizēti apskatījusi divos atzinumos, šis Atzinums ir izstrādāts, lai analizētu atbrīvojumus no šā principa, ņemot vērā sīkdatņu un saistīto tehnoloģiju jomu.

Atzinuma 4.sadaļā tiek atkārtoti aprakstīti vai paskaidroti sīkdatņu izmantošanas piemēri, uz kuriem neattiecas atbrīvojums saskaņā ar iepriekš minētajiem diviem kritērijiem. Šīs sadaļas 4.3.apakšsadaļā ir aprakstītas pirmās personas analītisko datu sīkdatnes un sniegts skaidrojums, kādēļ uz šīm sīkdatnēm neattiecas atbrīvojums, kā tas aprakstīts abos kritērijos. Tomēr Darba grupa uzskata, ka pirmo personu analītisko datu sīkdatnes, visticamāk, neradīs risku privātumam, ja tās izmanto tikai un vienīgi pirmās personas apkopotās statistikas mērķiem un ja tās izmanto tīmekļa vietnes, kas jau sniedz skaidru informāciju par šīm sīkdatnēm savos privātuma aizsardzības noteikumos, kā arī nodrošina atbilstīgus privātuma aizsardzības pasākumus. Pirmās personas analītiskie dati būtu skaidri jānošķir no trešo personu analītiskajiem datiem, kas izmanto kopēju trešo personu sīkdatni, lai savāktu informāciju par lietotāju pārvietošanos dažādās tīmekļa vietnēs, un kas rada būtiski lielāku risku privātumam.

Inspekcija norāda, ka attiecībā uz datu subjekta personas datu, kas tiek apstrādāti, izmantojot sīkdatnes, apstrādi, lai nodrošinātu atbilstību datu subjektu personas datu apstrādei un datu subjektu informēšanu par viņu personas datu apstrādi, ir jāņem vērā arī pastāvošā tiesu prakse, Darba grupas izstrādātās vadlīnijas, pamatnostādnes un atzinumi, tajā skaitā par datu subjekta piekrišanu, pārredzamības principa nodrošināšanu un par sīkdatņu atbrīvošanu no prasības par piekrišanu.

Līdz ar to Inspekcija secina, ka:

1. Sabiedrība nav nodrošinājusi personas datu apstrādes atbilstību Regulas 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktā norādītajam pārredzamības principam.
2. Sabiedrība datu subjekta, reģistrējoties informācijas sistēmā, sniegto informāciju ir izmantojusi nolūkā, kas nav saistīts ar sākotnējo personas datu apstrādes nolūku.
3. Sabiedrības interneta vietnēs nav ievietots paziņojums par sīkdatņu izmantošanu (vietnē www.jnip.lv tiek prasīta piekrišana funkcionālo sīkdatņu izmantošanai, kas maldina datu subjektu par tiesisko pamatu personas datu apstrādei (sīkdatņu izmantošanai), savukārt vietnē

⁴ Pieejams: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_en.pdf

www.nip.lv informācija par sīkdatnēm netiek sniegta vispār), kas atbilstu Regulas prasībām un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 7.¹ pantā noteiktajam.

4. Sabiedrības iegūtā klientu piekrišana personas datu apstrādei informācijas sistēmā nav atbilstošas Regulai, jo:

4.1. datu subjekts nav saņēmis Regulā norādīto informāciju par personas datu aizsardzību pirms piekrišanas sniegšanas;

4.2. piekrišana tiek iegūta ar klientu klusēšanu (neatbilst Regulas 32.apsvērumā norādītajam skaidrojumam par piekrišanu);

4.3. Sabiedrības saņemto apstiprinājumu nevar uzskatīt par brīvu piekrišanu, jo datu subjektam nav pieejams pakalpojums, ja tas nav piekritis datu apstrādei – pakalpojuma nepieejamība ir uzskatāma par datu subjektam radītām nelabvēlīgām sekām, līdz ar to, vai sniegtā piekrišana ir uzskatāmas par brīvu, nepieciešams vērtēt, ņemot vērā Regulas 7.panta 4.punkta nosacījumus.

Līdz ar to aicinājums novērtēt administratīvi teritoriālo reformu un izteikt attieksmi par plānoto administratīvi teritoriālo reformu portālā manabals.lv tika nosūtīts bez likumīga tiesiskā pamata.

Ņemot vērā minēto un, pamatojoties uz Regulas 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktu, 12.panta 1.punktu, 58.panta 2.punkta “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, Inspekcija nolemj uzlikt par pienākumu Sabiedrībai līdz **2020.gada 10.jūlijam** veikt sekojošus pasākumus:

1. Nodrošināt pārredzamības principa ievērošanu, iegūstot personas datus no klientiem (tai skaitā, piemēram, nodrošinot iespēju iepazīties ar Sabiedrības informācijas sistēmas lietošanas noteikumiem un privātuma aizsardzības politiku, uzsākot reģistrācijas procesu);

2. Ieviest organizatoriskus un tehniskus pasākumus, nodrošinot nolūka ierobežojuma principa piemērošanu;

3. Nodrošināt Regulas 4.panta 11.punktam un 7.pantam atbilstošas piekrišanas iegūšanu no klientiem;

4. Nodrošināt Regulai un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumam atbilstošus sīkdatņu paziņojumus Sabiedrības interneta vietnēs.

Pamatojoties uz FPDAL 5.panta pirmās daļas 6.punktu un Regulas 58.panta 1.punkta “a” apakšpunktu, paziņot Inspekcijai par iepriekš minēto pienākumu izpildi rakstiski līdz **2020.gada 11.jūlijam** (pēdējā diena atbildes nosūtīšanai).

Ņemot vērā skarto datu subjektu skaitu (9758), to, ka konstatētās neatbilstības attiecas uz Regulas pamatprincipu ieviešanu, kā arī to, ka Sabiedrība nav saņēmusi datu subjektu sūdzības vai iebildumus par datu apstrādi, kā arī to, ka Inspekcijas rīcībā nav informācijas par citu nolūkam neatbilstošu paziņojumu sūtīšanu Sabiedrības informācijas sistēmā, **Inspekcija, pamatojoties uz Regulas 58.panta 2.punkta “b” apakšpunktu, izsaka rājienu Sabiedrībai par veikto personas datu apstrādi, nosūtot klientiem aicinājumu novērtēt administratīvi teritoriālo reformu un izteikt attieksmi par plānoto administratīvi teritoriālo reformu portālā manabals.lv bez tiesiska pamata.**

Lēmums tiks paziņots Sabiedrībai, nosūtot to parakstītu ar drošu elektronisko parakstu. *Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.307 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā.*

APL 70.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam.

Saskaņā ar APL 70.panta pirmo un otro daļu un Paziņošanas likuma 9.panta 1.¹ daļu administratīvais akts uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Direktore

J.Macuka

[...]

IZRAKSTS PAREIZS